

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๘

จิตเสื่อมเพราะขาดสติ

หลักพุทธศาสนานี้สติเป็นพื้นฐานทีเดียว ออกกระจายไปหมดทั้งหน้าที่การงานการ ประพฤติตัว ต้องมีสติติดตามๆ สวยงามไปหมด ผลได้ไม่ค่อยผิดพลาด ไม่บกพร่อง สติ เป็นสำคัญ เราไม่ลืมนะที่ได้นำมาสอนบรรดาพี่น้องลูกหลานอยู่เวลานี้ คือถอดออกจาก หัวใจที่ลงจากเวทียมา แหม จิตเจริญแล้วเสื่อมๆ คือฝังใจด้วยนะสดๆ ร้อนๆ ไม่มีคำว่าจิต ซืด เจริญแล้วเสื่อมๆ ปีหนึ่งกับห้าเดือน เราไม่ลืมนะ โอ๊ย ทุกข์แสนสาหัส ถ้าเทียบแล้วก็ เหมือนกับว่า คนที่มีเงินเป็นล้านๆ แต่ไปถูกล่มจมลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง แม้เงินจะมีอยู่ ในบ้านเป็นแสนๆ ก็ตามไม่มีความหมาย มันจะไปอยู่ที่เงินสูญหายไปเป็นล้านๆ นั้นหมด หัวใจ สร้างฝันสร้างไฟเข้ามาเผาตัวเอง เงินเหลือเป็นแสนๆ ไม่มีความหมาย นี่ได้คิดถึง ขนาดนั้นเป็นข้อเปรียบเทียบ

พวกตาสีตาสาเขาอยู่ตามท้องไร่ท้องนาเขา ไม่ได้มีเงินมีทองเป็นพันเป็นหมื่นอะไร เขาอยู่สบาย เรามีเงินเป็นล้านๆ แล้วไปถูกล่มจมลงไปด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง แม้จะมีเงินอยู่ ในบ้านเป็นแสนๆ ก็ตามไม่ได้มีความหมาย สู้ตาสีตาสาเขามีเงินสิบบาทร้อยบาทอยู่ใน บ้านไม่ได้นะ เขาไม่ทุกข์ เรานี้ทุกข์แสนสาหัสเลย จึงไม่ลืมนะ นี่ละที่เด็ดอันนี้ เราก็เลยย้อนไป หาในคัมภีร์ พระโคธิกะถามท่านเสื่อม ๖ หน เจริญแล้วเสื่อมๆ นี่ละที่ท่านทุกข์มาก เรา เอาเข้ามาหาเราได้ทันที เจริญแล้วเสื่อมๆ ดูว่าหนที่หกท่านทนมไม่ไหม ท่านเอามืดเดือนคอ เจ้าของเลย แต่ท่านมีนิสัยนะ เอามืดเดือนคอเลือดกระฉูดออกมามองเห็น พิจารณาอยู่นั้น บรรลุธรรมปีเดียวมันเลย

นี่เรื่องพระโคธิกะก็พิสดารอยู่ ท่านบอกไว้ในตำราว่า พญามารมาคุยเขี่ยขุดค้นหา จิตวิญญูณของพระโคธิกะ ตายแล้วไปไหน แผ้วรัศมีออกจนกระทั่งมืดฟ้ามัวดินไปหมด รัศมีของพญามารที่คุยเขี่ยหาจิตวิญญูณของพระโคธิกะว่าตายแล้วไปไหน พระพุทธเจ้าก็ รับสั่งแบบว่าตวาดลงมาเลย เออ พญามาร ถ้าเป็นภาษาหลวงตาบัวแล้วก็จะซ้ำซ้ำอีกที่ หนึ่ง แต่พระองค์พูดโดยสุภาพหรือพระองค์จะเน้นหนักยิ่งกว่าเราก็คือ แต่ตำราท่านบอก มาเป็นกลางๆ เพื่อให้สุภาพ พญามาร เธอจะไปค้นหาอะไรจิตวิญญูณของพระโคธิกะลูก เรตถาคต เธอหนีพานไปแล้ว ถ้าเป็นเราจะว่า เธอจะมายกโคตรยกแซ่เธอมาคุยเขี่ยหา ก็ หรือเธอมีกิโคตรก็แซ่ให้มาคุยเขี่ยหาจิตวิญญูณของพระโคธิกะ ไม่มีหวัง ถ้าเป็นหลวง ตาบัวพูด คือคำพูดเหล่านี้พูดเพื่อให้เน้นหนัก ยกทัพมาเท่าไรมาคั้นก็ไม่เห็น อย่าวว่าแต่ พญามารเท่านั้น เสนามารอะไรๆ มาทั้งหมดก็ไม่เจอ

เราынเข้ามาถึงเรื่องความเสียใจของท่าน ท่านทนไม่ไหวฉานเลื่อม ฉานก็คือสมาธิ ฉาน แปลว่า การเพ่ง สมาธิมีจุดที่สงบเย็น จิตมันจ้อยู่ที่นั่นเรียกว่าสมาธิ เรียกว่าฉาน ใน ศัพทนี้ได้ทั้งนั้น ที่นี้ก็มาเข้ากับเราเรียกว่าร้อยเปอร์เซ็นต์เลย เข้ากันได้ ที่จิตเจริญแล้ว เลื่อมๆ จิตเราเจริญก็เคยเล่าให้ฟังแล้ว เราไม่รู้จักรักษา เพราะไม่เคยรู้ไม่เคยเป็น นึกว่า มันจะไม่เลื่อมอย่างนั้นเราก็เลยรามือบ้างมาทำกอดหลังหนึ่ง นั่นแหละตัวเหตุ จิตมันก็ไป จ้อยู่ที่กอดไม่ได้มาจ้อยู่ที่นี้ ที่นี้จิตขาดการอารักขามันก็เลื่อม

พอเข้าสมาธิได้บ้างไม่ได้บ้างเท่านั้น ไม่ได้มากอะไรนะ พอเข้าได้บ้างไม่ได้บ้าง เท่านั้นก็รับร้อยกอดทันทีๆ โอ้ย ไม่ได้จิตเราเลื่อมแล้ว โดดผิงออกเลยชดกันใหญ่ สู้มัน ไม่ได้ นี่ละเรื่องจิตเลื่อม มันก็เลื่อมเลยที่นี้ โธ เสียใจเสียจน... อะไรๆ ไม่มีความหมายใน โลกนี้ เสียตายจิตอันนั้นที่ปรากฏว่ามันเลิศเลอ ที่เลื่อมไปนั้นนะ ก็สมาธิเรานั้นแหละ แต่ สมาธิขั้นนี้มันแน่นปึ๊งเราจึงตายใจนึกว่าจะไม่เลื่อม เวลามันเลื่อมเพียงยิบเย็บๆ เท่านั้น เราก็รับออกเลย มันลงหมดเลยไม่มีเหลือ นี่ละที่ว่าเรามีเงินเป็นล้านๆ ไปถูกลมจมลงด้วย เหตุใดเหตุหนึ่ง แม้จะมีเงินอยู่ในบ้านในเรือนเป็นแสนๆ ก็ไม่มีความหมาย ความทุกข์ไป รวมอยู่กับจำนวนเงินเป็นล้านๆ นั่นที่สูญหายไปนั้นหมดเลย นี่ละกองทุกข์เกิดขึ้นมา สู้เขา มีเงินสิบบาทยี่สิบบาทไม่ได้ เขาไม่ได้ทุกข์เหมือนเรา เราทุกข์มากที่สุด

แต่ความเพียรมันไม่ถอยเท่านั้นแหละ ถ้าความเพียรถอยตายเลยนะ ความเพียรไม่ ถอย เลื่อมลงไป เอ้า เอาอีกชดอีก ได้ ๑๔-๑๕ วันหมุนกันเต็มเหนียวๆ ไปถึงขั้นนั้นแล้วที่ นี้มันไม่เหมือนเก่าซี พอเข้าเฉียดๆ ชานเมืองไม่ใช่ตัวเมืองคือสมาธิ สมาธิคือตัวเมือง เข้า ไปชานเมือง อยู่ได้สองคืนเท่านั้นเลื่อม เลื่อมลงแบบกลิ้งครกลงจากภูเขาละ ผิงเลยเที่ยว ไม่ฟังเสียงใครทั้งนั้น ผิงลงเลย แหม แบกความเสียอกเสียใจ ความทุกข์ความทรมานใจ นี้ ก็พยายามใสเข้าอีกอย่างนั้นมา เจริญแล้วเลื่อมเราอย่าว่าเลยห้าหนหกหน มันปีหนึ่งกับห้า เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนกระทั่งเดือนเมษาปีต่อไป ปีหนึ่งกับห้าเดือนที่ใสครกขึ้น ภูเขาแล้วมาทับหัวเจ้าของลงไป ไสครกขึ้นภูเขาเวลาลงมาทับหัวเราลงไป นี่เป็นทุกข์แสน สาทัสเราไม่ลืม สดๆ ร้อนๆ จนกระทั่งทุกวันนี้

ที่นี้พอมันเป็นอย่างนั้นแล้วก็มาพิจารณา คือเรากำหนดจิตโดยเฉพาะ สติอยู่กับ จิตๆ มันเปลวไปได้นะ มันมีเปลวไปได้ ความเปลวไปนั้นกิเลสเผาแล้วๆ เลื่อมได้เลย มัน จะเป็นเพราะเราไม่ได้ใช้คำบริกรรมหรือยังงั้นๆ ใช้ความใคร่ครวญดู จิตของเราถึงได้ เลื่อมได้ มีทางเลื่อมได้อย่างนี้ละมั้ง เอา แต่นี้ต่อไป มีทางเดียวเท่านั้นละ คือทางคำบริกรรม กับสติ เอาตรงนี้ละ อย่างอื่นเราพิจารณาหาไม่เห็น เราก็ตั้งใจอยู่เต็มเหนียว ๑๔-๑๕ วัน เจริญขึ้นแล้วลง อยู่ได้เพียงสองคืนหรือสามคืนลง เอาจุดนี้ละ แต่ต้องเรียนให้ทราบนิสัย ของหลวงตานี้พูดจริงๆ มันจริงมากนะ ว่าอะไรขาดสะบั้นไปเลย นี่ลงวินิจฉัยใคร่ครวญดู

พลองตัวแล้วว่าเอาจุดที่ว่าค่าบริการติดกับจิต แล้วสติครอบอยู่ในจิตนี้เลย ไม่ให้มัน
 เผลอเลยที่นี้ เอ้า มันจะเสื่อมไปทางไหน ความเสื่อมความเจริญเราไม่เอามาเป็นอารมณ์
 เราจะจับอยู่กับคำว่าพุทโธกับสติติดกับหัวใจนี้เท่านั้น มันจะเสื่อมไปไหนให้เสื่อม มันเจริญ
 ก็ให้เจริญไป เราอยากให้มันเจริญพอแล้ว ไม่อยากให้เสื่อมก็พอแล้ว มันไม่ได้ฟังเสียงเรา
 ที่นี้เราไม่ยุ่งไม่เป็นอารมณ์ แล้วไม่เป็นจริง ๆ นะ มันจะเสื่อมจะอะไรเราไม่สนใจ เอากับพุท
 โธติดแนบเลย

ที่นี้มันเป็นเหมือนระฆัง เหมือนนักรวยเขาจะต่อยกัน พอระฆังเป้งเท่านั้นก็ชั้ดกัน
 เลยนักรวย อันนี้ก็พลองใจแล้วเอาละนะ นั่นละเรียกว่าระฆังดั่งเป้ง สติจับปั้บกับคำ
 บริการ ตั้งแต่นี้เผลอไปไม่ได้เลย แล้วไม่เผลอจริง ๆ นะ ตั้งแต่กำหนดปั้บนั้นแล้วไม่มี
 เผลอเลย ทั้งวันเผลอไปไม่ได้ นี่ละทุกข์มากที่สุด คือควบคุมจิตที่กิเลสตัวสังขารมัน
 ผลักดันออกมาอยากคิดอยากปรุง มันดันเข้ามาๆ เหมือนหัวอกจะแตกนะ นี่เราถึงได้เห็น
 อำนาจของกิเลสมันมาทางสังขารความคิดปรุง อวิชชาดันออกมาๆ มันดันขึ้นมา

ทางนี้พุทโธค่าบริการปิดช่องมันไว้ ไม่ให้มันออก สติติดแนบอยู่นั้น มันก็ โหย
 เหมือนอกจะแตกนะ มันดันมันจะออก ไม่ยอมให้ออก ชั้ดกันทั้งวันตลอดหลับ ไม่มีคำว่า
 เผลอเลย นุ่นฟังซิมันเอากันขนาดไหน หนักขนาดไหน จึงว่าไม่มีคำว่าเผลอเลย เผลอไม่ได้
 ว่างั้นเลย ระฆังดั่งเป้งต่อยละ หมดทั้งวันเอาเต็มเหนี่ยววันนี้ พอวันที่สองมา ตื่นนอนปั้บ
 จับปั้บเลยนะ ที่นี้เผลอไปไม่ได้อีกเหมือนกัน ชั้ดลงไปถึงประมาณสักสามวัน ความผลักดัน
 มากๆ นี่ค่อยอ่อนลงๆ สติกับค่าบริการนี้ไม่มีคำว่าเผลอเลย ติดกันตลอด นี่ฟังซิ เผลอ
 ไม่ได้

บิณฑบาตเขาจะเอาอะไรใส่ไม่สนใจ คำว่าพุทโธกับสติติดแนบกันนี้ติดตลอด ไป
 บิณฑบาตเขาเอาอะไรใส่บาตรไม่สนใจ ไม่ให้เผลอเลย ฉันทูกี้เผลอไม่ได้ ทำอะไรเผลอ
 ไม่ได้ ประมาณสักสามวันล่วงไปแล้วค่อยเบาๆ ที่นี้ก็เน้นหนักเข้าไปทางสติ จนกระทั่ง
 มันพอรามือมันจึงจะมีเผลอได้ละ ในระยะที่ซูลมุนกันอยู่นี้เผลอไม่ได้เป็นอันขาด ชั้ดกัน ที่
 นี้จิตก็ค่อยสงบเข้าไปๆ เห็นความสงบที่นี้ สังขารที่มันปรุง สังขารกิเลสที่มันปรุงนั้นเบา
 ลงๆ จิตก็ละเอียดเข้าไปๆ ชั้ดเข้าไปจนกระทั่งถึงคำที่เราบริการติดกันอยู่มาหลายวันๆ ที่
 นี้พอมันได้จังหวะแล้วมันละเอียดมันก็ลงซิ มันรวม

ละเอียดเข้าไปๆ ปั้บจนกระทั่งค่าบริการคิดไม่ออกเลย หมดค่าบริการ พุทโธๆ
 นี่ติดมากี่วัน พอจิตมันเข้าขั้นละเอียดแล้วที่นี้คำว่าพุทโธนี้ จิตละเอียดแล้วไม่ปรุงนะ
 ปรุงอะไรก็ไม่ออก ไม่มี เกิดความสงสัย ทั้งๆ ที่สงสัยก็ไม่ยอมให้เผลอ ฟังซินะ เอ้า ทำไม
 จิตของเราค่าบริการมาจนกระทั่งขนาดนี้ แล้วพอถึงนี้แล้วมันถึงบริการไม่ได้นะ เอา
 บริการไม่ได้ก็ความที่สง่างามอยู่ในจิตละเอียดลออนั่นมีอยู่ เอาสติจับตรงนี้แทนคำ

บริการ ก็จับไว้นั้นอีก ไม่ให้เปลือยอีกเหมือนกัน จนกระทั่งมันได้จังหวะแล้วก็เหมือนคนตื่นนอน พอตื่นนอนแล้วจิตคลี่คลายออกมาแล้วเอาพุทโธติดเข้าไปอีก

นี่เล่าความละเอียดให้ท่านทั้งหลายฟัง วิธีการที่เราดำเนินซึ่งตั้งตัวได้เพราะเหตุนี้เอง ที่นี้พอมันคลี่คลายออกมาก็เอาพุทโธติดเข้าไป ติดเข้าไปเรื่อย คำว่าเปลือยไม่ให้มีเลย ชัดกันนี้ทุกซัที่สุดเลย เรื่องทุกซัแสนทุกซั แต่มันไม่ได้สนใจความทุกซั มันสนใจแต่งานที่ทำ ครั้นต่อไปก็ค่อยเจริญขึ้นๆ พอเจริญขึ้น เอาเจริญก็เจริญ เสื่อมก็เสื่อม คำบริการนี้เป็นอันว่าคอยขาดไปด้วยกัน จากนั้นพอถึงขั้นที่มันเจริญขึ้นไปได้สองคืนแล้วเสื่อม เอาเสื่อมไปเราไม่เสียชีวิตมัน มันเคยเสื่อมมาพอแล้ว สร้างกองทุกซัให้เรามากแล้ว เราไม่สนใจ เราจะจับพุทโธคำบริการนี้ติดอยู่อย่างเดียวเท่านั้น

พอถึงนั้นแล้วมันไม่เสื่อมแล้วที่นี้ เสื่อมไม่เสื่อมเราก็ไม่อาลัยกับมันแล้ว เราปล่อยมันแล้ว มีแต่คำบริการ ที่นี้จิตไปถึงขั้นที่ควรจะเสื่อมแล้วไม่เสื่อมนะ ค่อยเจริญขึ้นๆ ดูเรื่อยๆ สตินี้ติดตลอดเลย จนกระทั่งมันก้าวผ่านนั้นไปแล้ว พอเป็นที่เบาใจลงได้แล้วจึงมาพิจารณาย้อนหลัง อ้อ ที่จิตของเราเปลือย ทำให้จิตเสื่อมลง อยู่ได้สองคืนสามคืนเสื่อมลง เพราะการขาดสตินี้เอง สติอาจแยบออกไปนั้น ก็เลสเข้ามาเผาได้ตอนนั้น ที่นี้ก็เลสเผาไม่ได้ จิตได้รับการควบคุมรักษาที่เจริญขึ้นอย่างนี้ ก็ก้าวขึ้นเรื่อยๆ ด้วยสติที่ว่านี้

กิเลสมันจะหนาแน่นขนาดไหนขนาดอกจะแตก สู้สติไม่ได้นะ สติบังคับไม่ให้อกมันออกไม่ได้ มันออกไม่ได้ก็ไม่ออกทำงานกวั่นเอาไฟมาเผาเรา มีแต่จิตทำงานด้วยธรรม สร้างธรรม พุทโธนั้นละเรียกว่างานของจิต สติธรรม พุทโธติดกันไปเรื่อยๆ จิตก็เจริญรุ่งเรืองขึ้นเรื่อยๆ จากนั้นก็ก้าวเข้าสู่หนั่งหามรุ่งหามค่ำละ ไม่ถอยเลย พอจิตสงบลง เย็นลง ตายใจได้ สบายใจได้แล้ว ที่นี้ก้าวเข้าสู่การนั่งหามรุ่งหามค่ำเลย เอาจนกระทั่งกันแตก เอา เป็นยังไงเป็นกัน

นี่เรายังได้คิดอีกนะว่า จิตของเราเมื่อเจริญแล้วอย่างนี้จะเสื่อมไปไม่ได้ นี่ละทำให้เราคิดถึงพระโคธิกะ ถ้าเสื่อมคราวนี้เราจะทนอยู่ในโลกนี้ไม่ได้ เราต้องตาย จะตายแบบไหนมันคงจะเหมือนพระโคธิกะ เพราะเราเชื่อนิสัยเราว่าอะไรเป็นอย่างนั้นจริงๆ ว่าควรตายตายจริงๆ เอาถ้าเสื่อมแบบนี้เราต้องตาย ถ้าเราไม่ตายจิตเราจะเสื่อมไม่ได้ มันก็เหมือนกับว่าโทษอุกฉกรรจ์ เขามัดคอมันแข่งมัดขาไว้หมด นี่สติความรอบคอบ ความอารักขาจิตใจ มัดไว้ตลอด จิตมันก็ไม่เสื่อม ถ้าหากว่าจิตเสื่อมคราวนี้เราจะตายแล้วนะ เป็นพระโคธิกะแน่นอน แต่พระโคธิกะตายท่านสำเร็จมรรคผลนิพพาน เราตายนี้จะลงนรกหรือลงไหนไม่ทราบ

มันทนไม่ไหวแล้วทุกซัมาแสนสาหัส ได้ปีหนึ่งกับห้าเดือน เราจะทนทุกซัทรมาณไปอีกได้ยังไง เพราะฉะนั้นเอาคำว่าจิตเสื่อมไม่ได้เป็นประกันเลย ชัดกันเลย นั่นละมันถึงได้

ก้าวขึ้นสู่นั่งหามรุ่งหามค่ำ ไปถึงหุ่นจิตลงจำขนาดนั้น บอกว่าไม่เสื่อม ส่วนใหญ่มันก็ไม่เชื่อ เพราะเราเคยเซ็ด ความเคยเซ็ดนั้นละไม่เชื่อ ชัดกันเรื่อย ๆ ท่านทั้งหลายจำเอานะการภาวนา เราทำเป็นแบบฉบับได้ เราเอาตัวเราเป็นแบบฉบับเรา และเป็นแบบฉบับของพี่น้องทั้งหลาย การสอนจึงไม่ผิด

สติเป็นสำคัญมากทีเดียว เราตั้งตัวได้ด้วยสติ กิเลสมันจะหนาแน่นถึงขนาดดอกจะแตกมันตันอยากคิด สติครอบเอาไว้ไม่ยอมให้ออก กิเลสก็ออกไม่ได้ กิเลสออกทำงานไม่ได้ สติก็ทำงานได้ คำบริกรรมก็ทำงานได้ สร้างธรรมขึ้นในใจได้ สร้างความสงบขึ้นได้ในขณะเดียวกัน ให้ท่านทั้งหลายจำให้ดี เราได้เห็นโทษของมันเรื่องจิตของเราเสื่อม ปีหนึ่งกับห้าเดือน อย่าพูดเลยว่า ๖ หนเหมือนพระโคตมิกะ เรามันมากกว่านั้น ทนทุกข์ทรมาน อยู่ไหนหาความสบายไม่ได้เลย จิตเสื่อมนี้เป็นทุกข์มากที่สุด

เวลาธรรมดาเราไม่ได้จิตมีสมาธิอย่างนั้นก็อยู่เหมือนเราๆ ท่านๆ อยู่กัน ก็ไม่เห็นทุกข์อะไรมากนัก เป็นธรรมดาเหมือนโลกทั่วๆ ไป แต่พอได้จิตขั้นนี้ขึ้นมาแล้วมันเสื่อมลงไปนี้ แหม ทุกข์เอาเหลือประมาณ จึงได้เอากันอย่างหนัก นี่จึงเน้นหนักถึงเรื่องสตินะ ขอให้สติดีเถอะกิเลสจะกำเริบไปไม่ได้ มันจะหนาแน่นขนาดไหนสติติดแล้วกิเลสจะออกมาเพ่นพ่านไม่ได้ เราได้จับติดแล้วทำแล้ว ถึงขนาดดอกจะแตก คือสังขารมันอยากคิดอยากปรุง อยากรู้อยากเห็น เป็นทางของกิเลสออกทำงานเพื่อกว้านฟันไฟมาเผาเรา แต่ไม่ยอมให้ออก ช่องมันออกนั้นเอาพุทโธปิด สติติดแนบเข้าไปอีก มันเลยไม่ออก จึงเหมือนว่าอกจะแตก มันตันมันอยากออก ไม่ยอมให้ออก แล้วมันก็สงบของมันลงไปเอง ไม่เห็นมันผาดโผน เหยียบสติ ข้ามสติไปได้

สติจึงสำคัญมาก กิเลสจะใหญ่โตขนาดไหนก็ใหญ่เถอะ ขอให้สติจับติดกิเลสฝืนไม่ได้เลยเชียะ จำให้ดีคำนี้ละ เราได้ทำมาแล้ว ฝืนไม่ได้จริงๆ จนอกจะแตกมันยังสงบของมันลงได้ด้วยอำนาจสติไม่ปล่อย ปิดไว้เลยไม่ให้มันออก วันนี้พูดเพียงเท่านี้ให้เป็นคติแก่ผู้ปฏิบัติทั้งหลาย พวกปฏิบัติในครัวให้อาจารย์เอาจังนะ อย่าเหลวไหลๆ โลเลโลกเลกไม่ได้นะ จิตใจนี้สร้างฐานให้ได้สาระ สร้างสาระให้ได้ สร้างความเลวทรามมันสร้างมาพอแล้วละ เอาให้ตีชี่เป็นยังไง ธรรมพระพุทธรเจ้าแข่งกับกิเลสเป็นยังไง แต่ก่อนจิตนี้มันเป็นคลังกิเลส พัดลงไป ฆ่ากิเลสฉิบหายหมดแล้ว เป็นคลังของธรรมขึ้นมาต่างกันยังไงบ้าง จิตดวงนี้ ให้เห็นอย่างนั้นชี่ มีเท่านั้นละ มีอะไรอีกไหม

วันนี้สอนเป็นแบบฉบับจริงๆ ใครอย่าปล่อยนะ ถ้าเป็นอย่างนี้แล้วจะพออยู่เย็นเป็นสุขและตั้งตัวได้ ถ้าผู้ที่ควรผ่านๆ ผ่านได้ถึงนิพพานเลย สติเป็นสำคัญมาก วางไม่ได้เลยสติ ตั้งแต่พื้นๆ จนกระทั่งถึงนิพพาน สตินี้จะปล่อยไม่ได้เลย สำคัญขึ้นเป็นลำดับ คิดดู สติขั้นนี้แล้ว ต่อไปสติหนาแน่นขึ้นไปกลายเป็นสติปัญญาอัตโนมัติ ทำงานเอง เป็นสติเอง

ไม่ได้เปลอเลย เรียกว่าสติปัญญาอัตโนมัติ ไม่มีคำว่าเปลอ เป็นเอง นี่ถึงขั้นเป็นเอง ไม่ตั้งก็เป็น สติก็จำเป็นอยู่อย่างนี้ จากนี้ก็ก้าวเข้าสู่มหาสติมหาปัญญา เมื่อกำลังของสติปัญญาอัตโนมัตินี้แก่กล้าแล้ว เชื่อมเข้าไปถึงมหาสติมหาปัญญา ที่นี้พูดไม่ได้เลย ซึมซาบไปหมดเลยมหาสติมหาปัญญา พูดได้แต่เพียงว่าซึมซาบ ไม่มีคำว่าสับยาเหมือนสติปัญญาอัตโนมัติ ยังมีสับมียา พอถึงขั้นมหาสติมหาปัญญาแล้วซึมไปเลย กิเลสอยู่ที่ไหนขาดไปเลย ถูกเผาแหลกๆ

ถึงขั้นนี้แล้ว จากนั้นปีบก็พ่นเลย จิตพ่น ให้จำเอานะ เราตั้งสติตั้งแต่ขั้นลุ่มลูกคลุกคลาน จนกระทั่งถึงมหาสติมหาปัญญา ซึมเลย กิเลสตัวใดผ่านไม่ได้เลย ถึงขั้นนั้นแล้วผ่านไม่ได้ เรียกว่ามันเผาโดยอัตโนมัติ ไม่ใช่เราตั้งหน้าจะเผานะ เผาอัตโนมัติกับเสาะแสวงหากิเลส นี่ก็เป็นอัตโนมัติ เจอกิเลสก็พัดกันเป็นอัตโนมัติไปเลย ถึงขั้นธรรมเป็นอัตโนมัตินี้เป็นอย่างนี้ ให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้นะ กิเลสเป็นอัตโนมัติในหัวใจเราเป็นอย่างไร ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นี่เป็นเครื่องมือของกิเลสทั้งนั้น เวลามันเป็นอัตโนมัติ จะคิดจะปรุงจะรู้จะเห็นสิ่งใดๆ กิเลสจะออกก่อนๆ ทำงานหมด เป็นอัตโนมัติของมัน แต่เราไม่ทราบว่ากิเลสสร้างตัวของมันบนหัวใจโดยอัตโนมัติ

นี่เราก็ไม่ทราบแต่ก่อน แต่พอจิตขั้นนี้ขึ้นมาๆ มันแกกิเลสโดยอัตโนมัติละซิที่นี้ อยู่ที่ไหนแกแต่กิเลส ไม่ได้ตั้งอกตั้งใจก็ตามมันหากหมุนของมันเพื่อฆ่ากิเลสตลอดๆ จนกระทั่งถึงขั้นซึมซาบของมหาสติมหาปัญญา เป็นเรื่องฆ่ากิเลสโดยอัตโนมัติทั้งนั้นๆ นี่มันก็พูดกันได้ แต่ก่อนกิเลสทำงานบนหัวใจเราเป็นอัตโนมัติ ที่นี้ธรรมทำงานฆ่ากิเลสบนหัวใจเราเป็นอัตโนมัติเหมือนกันมันก็รู้ คำนี้เราไม่ได้มาจากไหน ในคัมภีร์ท่านก็ไม่มีคัมภีร์เราก็เรียนมาแต่ไม่เห็นนะ แต่ก็มาเห็นมาเจอเอาที่หัวใจของเรา

ตั้งแต่ขั้นลุ่มลูกคลุกคลานที่ว่าตั้งสติ ระฆังเป้งตั้งนั่นละ จำให้ตึนะ จนกระทั่งถึงขั้นมหาสติมหาปัญญา เราคนเดียวเป็นผู้ดำเนิน เราคนเดียวเป็นผู้รู้ผู้เห็น ฆ่ากิเลสก็เป็นเราคนเดียว ตั้งแต่ขั้นกิเลสมันผาดโผนโจนทะยาน สติปัญญานี้ลุ่มลูกคลุกคลานก็รู้ในตัวเอง พอจากนั้นไปก็ค่อยราบรื่นๆ สติปัญญาราบรื่นแล้วกิเลสหมอบลงๆ เอาจนกระทั่งค้นหากิเลสไม่เจอ มีแต่เรื่องอัตโนมัติของสติปัญญา เพราะฉะนั้นสติจึงสำคัญมาก ปัญญานี้จะออกเป็นบางกาลบางเวลา พอถึงขั้นเข้าไปหามหาสติมหาปัญญาแล้วนั้น เป็นอัตโนมัติกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน ทั้งสติทั้งปัญญากลมกลืนเป็นอันเดียวกันเลย

ให้เป็นอยู่ในหัวใจ ไม่ต้องไปเรียนที่ไหนก็รู้เองๆ นี่ภาคปฏิบัติเป็นภาคที่จริงจังมาก รู้จริง ๆ เห็นจริง ๆ ละกิเลสได้จริง ๆ ท่านจึงสอนว่า ปรียติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปรียติคือแบบแปลนแผนผัง ตำรับตำราแสดงเรื่องบาป บุญ มรรคผลนิพพานไว้ เรานำเอาตำรามาศึกษาปฏิบัติ ที่นี้ก็ปรากฏเป็นผลขึ้นมา เหมือนเราเอาแปลนมาปลูกบ้านสร้างเรือน จะเอาขนาดไหนๆ

สร้างตามแปลนมันก็สำเร็จเป็นบ้านเรือนขึ้นมา อันนี้จิตของเราสร้างตัวเองด้วยภาคปฏิบัติ ก็ปรากฏผลขึ้นมา ปฏิเวธๆ แปลว่าเห็นผลขึ้นมาเป็นลำดับ อย่างเขาสร้างบ้านสร้างเรือน ก็เห็นมาตั้งแต่เขาขุดดินเทเสาเทคาน ก็เห็นเป็นผลมา เออ วันนี้ได้แค่นี้ วันนั้นได้แค่นั้น เห็นผล นี้เรียกว่าปฏิเวธ ความรู้ผลของงานของตัวเอง

ออกภาคปฏิบัติแล้ว ปฏิเวธก็ติดกันไป นั่นละขึ้นแล้วมรรคผลนิพพาน ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ธรรมทั้งสามประเภทนี้แยกกันไม่ออก ถ้าแยกธรรมทั้งสามนี้ออกแล้ว ศาสนาไม่เต็มบาทเต็มเต็งนะ มีแต่ปริยัติเรียนจำมาเฉยๆ ใครก็เรียนได้จำได้ เด็กก็เรียนได้ ผู้ใหญ่เรียนได้ ผู้หญิงผู้ชายเรียนได้จำได้ด้วยกัน สำคัญที่ภาคปฏิบัติ ถ้าไม่นำไปปฏิบัติก็จำได้เฉยๆ เหมือนแปลนบ้านของเรา เามาไว้เต็มห้องมันก็เป็นแปลนอยู่เต็มห้อง ไม่เป็นตึก รามบ้านช่องให้ พอลากเอาแปลนนั้นออกมาสร้าง จะเอาขนาดไหน ก็ปรากฏเป็นบ้านเป็น เรือนขึ้นมาตามแปลนนั้น

นี่ก็เหมือนกันการปฏิบัติ พอปฏิบัติแล้วผลก็จะเกิดขึ้นเป็นลำดับๆ ผลที่เกิดขึ้นจาก ภาคปฏิบัตินี้แม่นยำมาก แม้แต่ภาคปริยัติที่เราเรียนมาที่แรก เรายังสงสัยสนเท่ห์ ทั้งๆ ที่ ธรรมที่ท่านสอนไว้บริสุทธิ์หมดจด แต่กิเลสเราเต็มหัวใจ ไปเรียนธรรมที่บริสุทธิ์มันก็มัว หมองในตัวของเรา เกิดความสงสัยในตัวของเราจนได้นั้นแหละ เวลามาปฏิบัติแล้วผล เกิดขึ้นในใจของเรา ที่นี้หายสงสัยๆ เรื่อยๆ ไปเลย ตั้งแต่ธรรมขั้นพื้นฐาน ฟาด สารุ ไม่ได้ ประมาทอะไรละ ถึงมรรคผลนิพพาน ไม่ถามใครเลย แม้องค์ศาสดาก็ไม่ทูลถามท่านเพราะ เป็นอันเดียวกัน นี่ละภาคปฏิบัติ นั่นละปฏิเวธสมบูรณ์แบบ ถึงที่สุดจุดหมายปลายทางก็ เป็นปฏิเวธเต็มตัว สนฺทิกฺขุโณ เต็มภูมิ ประจักษ์ในหัวใจตนไม่ต้องถามใคร แม้องค์ศาสดา ก็ไม่ทูลถามท่าน จะถามอะไร ท่านบอก สนฺทิกฺขุโณ ท่านมอบให้แล้วนี่ ให้ปฏิบัติ ให้รู้เอง นะ จำเป็นอะไรจะต้องมาถามเราตถาคต ความหมายว่าจัน พวกกันจำ

เราสังสารโลกมันสกปรกมาก สกปรกเฉยๆ ธรรมดาไม่ได้สร้างพื้นสร้างไฟ ไร่ สกปรกในหัวใจนี้สร้างทุกข์ให้ตลอดนะ สกปรกทางร่างกายอาบน้ำชำระเสียก็ไม่เป็น ทุกข์อะไร แต่สกปรกในหัวใจนี้เป็นพินเป็นไฟในนั้นเสร็จนะ สกปรกมากเท่าไรยิ่งทุกข์ มากๆ นี่ละเป็นสิ่งที่น่าคิดมาก เอาธรรมเข้าไปจับถึงจะรู้ สกปรกขนาดไหนก็ตามสำหรับ คนตาบอดหูหนวกใจบอดมันไม่รู้ตัวเอง ดินอยู่เหมือนไส้เดือนบุงก็อ หาทาทางออกไม่ได้ ต้องเอาธรรมเข้าไปจับแล้วหาทางออกได้ จำเอานะ เอาละพอ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz